

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 14.10.1968, sp. zn. 1 Cz 42/68, ECLI:CZ:NS:1968:1.CZ.42.1968.1

Číslo: 35/1969

Právní věta: V rozpore s ustanovením § 96 ods. 1 zák. o rod. je určenie výživného pre maloleté dieťa povinnému rodičovi, ktorý sa pripravuje sústavne na budúce povolanie riadnym štúdiom a je sám odkázaný - vzhľadom na to, že štipendium či iné vlastné príjmy nestačia na krytie jeho odôvodnených potrieb - na svojich rodičov.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 14.10.1968

Spisová značka: 1 Cz 42/68

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Výživné, Výživné dítěte

Předpisy: 94/1963 Sb. § 88
§ 96

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 35

V rozpore s ustanovením § 96 ods. 1 zák. o rod. je určenie výživného pre maloleté dieťa povinnému rodičovi, ktorý sa pripravuje sústavne na budúce povolanie riadnym štúdiom a je sám odkázaný - vzhľadom na to, že štipendium či iné vlastné príjmy nestačia na krytie jeho odôvodnených potrieb - na svojich rodičov.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu zo 14. 10. 1968, [1 Cz 42/68.](#))

Okresný súd Bratislava-mesto rozhodol rozsudkom z 26. 4. 1966 tak, že maloletú G. H. ponechal vo výchove a opatere jej matky a otca zaviazal na platenie výživného 200 Kčs mesačne od 14. 12. 1964 (tj. od narodenia maloletej).

Na odvolanie otca zrušil Krajský súd v Bratislave uznesením z 19. 7. 1966 rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie s odôvodnením, že skutkový stav ohľadne pomerov otca bol nedostatočne zistený.

Po doplnení konania rozhodol okresný súd znova rozsudkom z 29. 11. 1966 tak, že zaviazal otca na

platenie výživného 150 Kčs mesačne od 14. 12. 1964, 250 Kčs mesačne od 1. 8. 1966; súčasne povolil otcovi, aby splácal zaostané výživné po 100 Kčs mesačne spolu s bežným výživným od 1. 1. 1967. Pri určení výšky výživného bral súd prvého stupňa do úvahy, že otec študuje a poberá štipendium 200 Kčs mesačne; okrem toho mu bol vyplatený honorár za preklady technických písomností v sume 6.700 Kčs. Od 1. 8. 1966 je zamestnaný ako sekundárny lekár s brutto zárobkom 1.300 Kčs mesačne s premenlivou odmenou okolo 260 Kčs; nemá inú vyživovaciu povinnosť. Naproti tomu matka má priemerný zárobok 1.500 Kčs mesačne a okrem maloletej má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči trinásťročnému synovi.

Na odvolania otca i matky zmenil Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 21. 3. 1967 rozsudok súdu prvého stupňa tak, že otca zaviazal prispievať na výživu maloletej od 14. 12. 1964 po 100 Kčs mesačne, od 1. 8. 1966 po 300 Kčs mesačne s tým, že mu povolil splácať zročné čiastky výživného v mesačných splátkach po 100 Kčs spolu s bežným výživným pod stratou lehôt. V odôvodnení uviedol, že otec síce študoval do 1. 8. 1966, avšak chodil do školy v bydlisku svojich rodičov v O., poberal štipendium najskôr 100 Kčs a neskoršie (od 1. 2. 1965) 200 Kčs mesačne; okrem toho obdržal v roku 1965 honorár 3.338,32 Kčs. Keďže počas štúdia býval u svojich rodičov, ktorí boli povinní ho živiť, nemal v súvislosti so štúdiom žiadnu réžiu a podľa názoru krajského súdu mohol z uvedených svojich príjmov dobre platiť pre maloletú výživné 100 Kčs mesačne do 1. 8. 1966, od 1. 8. 1966 pak - kedy sa zamestnal - 300 Kčs mesačne.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že bol rozsudkom krajského súdu porušený zákon a tento rozsudok zrušil.

Z odôvodnenia:

Súdy oboch stupňov pochybili predovšetkým v tom, že nerozhodli v zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 zák. o rod. o tom, komu sa maloletá zveruje do výchovy. O tejto závažnej otázke bolo síce rozhodnuté súdom prvého stupňa rozsudkom z 26. 4. 1966, avšak tento rozsudok bol uznesením Krajského súdu v Bratislave z 19. 7. 1966 zrušený v celom rozsahu; v ďalšom konaní opomenuli súdy oboch stupňov znova rozhodnúť o výchove maloletej.

Pri rozhodovaní o výživnom na maloletú neprihliadli súdy na možnosti otca z hľadiska jeho príjmov v dobe štúdia na vysokej škole. V dobe narodenia maloletej bol otec riadnym poslucháčom lekárskej fakulty a ukončil štúdium v roku 1966; do zamestnania nastúpil na OÚNY v N. J. dňa 1. 8. 1966. Nebolo zistené, že by bol otec zamestnaný v prechádzajúcom období a že by bol mal nejaký pracovný príjem s výnimkou zisteného prípadu odmeny za vykonanie prekladov technických písomností. Po dobu štúdia poberal štipendium v sume 100 Kčs, od roku 1965 v sume 200 Kčs mesačne. Nemal teda otec v dobe štúdií, ako sa aspoň javilo z výsledkov vykonaného dokazovania, pravidelný príjem, z ktorého by mohol platiť výživné na maloleťu. Sumy ním v dobe štúdia poberané (štipendium a zistený príjem za preklady) nepostačovali kryť jeho osobné potreby; bol v tejto dobe rovnako odkázaný výživou na svojich rodičov. Pri úvahe o zárobkovej možnosti otca pri štúdiu bolo treba vychádzať len z preukázateľne zistených príjmov, pretože išlo o študujúceho vysokej školy, ktorý toto štúdium absolvoval v rámci pravidelného štúdia (nie teda napr. pri zamestnaní, dialkove at% d.); na sústavnú prípravu otca na budúce zamestnanie bolo teda treba v tej dobe hľadieť ako na jeho zamestnanie. Stanovenie výživného otca za tejto situácie, pokiaľ nebol zistený - s výnimkou uvádzaného štipendia a zisteného prípadu odmeny za vykonanie prekladov technických písomností - iný príjem otca, nezodpovedalo ustanoveniu § 96 ods. 1 zák. o rod., ktoré ukladá súdom prihliadnúť nielen k odôvodneným potrebám oprávneného, ale aj k schopnostiam a možnostiam povinného.

Pri úvahe o zákonných predpokladoch pre určenie výživného na maloletú zo strany otca nebolo možné prihliadať ako k skutočnosti, odôvodňujúcej určenie výživného, na to, že otec „býval u svojich rodičov, ktorí ho boli povinní živiť, takže nemal žiadnu réžiu na svoju osobu“, ako je uvedené v

rozsudku krajského soudu. Bolo však na mieste zaoberať sa tým, či nejde o prípad, ktorý má na zreteli ustanovenie § 88 odst. 2 zák. o rod. o vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými (podľa ktorého, pravda, príbuzní vzdialenejší majú vyživovaciu povinnosť len vtedy, ak nemôžu túto povinnosť plniť príbuzní bližší). To malo byť posúdené podľa zásad, ktoré sú podrobne uvedené v rozhodnutí, uverejnenom pod č. 32/1966 Zbierky rozhodnutí a oznámení súdov ČSSR, a to ako z hľadiska hmotnoprávných predpokladov vyživovacej povinnosti medzi príbuznými, tak aj z hľadiska ujasnenia si okruhu účastníkov konania vo veci výživy maloletej.

Pretože krajský súd vychádzal vo svojom rozhodnutí, ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa, z iného právneho názoru, došlo k konaní pred ním k porušeniu zákona v ustanoveniach § 6, 120 ods. 1, § 132, 211, 220 o. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 50 ods. 1, § 85, 88, 96 ods. 1 zák. o rod.